

Demografijos, migracijos ir
integracijos 2018–2030 m. strategijos
2 tikslas

UŽTIKRINTI VALSTYBĖS POREIKIUS
ATITINKANTŲ MIGRACIJOS SRAUTŲ VALDYMĄ

1 uždavinys: Skatinti grįžtamąją migraciją bei subalansuotą užsienio šalių piliečių atvykimą – įgyvendinti pritraukimo, priėmimo, integracijos ir ryšio palaikymo politiką

Nr.	Priemonė	Priemonės aprašymas	Terminas	Vykdytojai
1.	Sustiprinti Migracijos informacijos centro „Renkuosi Lietuvą“ funkcionavimą, pertvarkant jį į individualaus konsultavimo vieno langelio principu grįžimo į Lietuvą klausimais centrą, padidinant finansavimą centro teikiamų paslaugų sklaidai Lietuvos išeivijai	Migracijos ir informacijos centre „Renkuosi Lietuvą“ būtų teikiamos asmeninės konsultacijos kiekvienam norinčiam grįžti arba jau grįžusiam į Lietuvą asmeniui įvairiais praktiniais klausimais: grįžimo planavimo, socialinių, švietimo, migracijos paslaugų, įsidarbinimo ir kt. klausimais. Tai sumažins praktines kliūtis grįžti į Lietuvą ir palengvins integraciją į Lietuvos visuomenę.	nuolat	VRM
2.	Skubiai įdiegti Lietuvos migracijos informacinę sistemą (MIGRIS), kuri užtikrintų sklandų migracijos paslaugų teikimą elektroninėmis priemonėmis	MIGRIS sistemos įdiegimas padės asmenims greičiau ir fiziškai nedalyvaujant susitvarkyti migracijos dokumentus, perkeliant dalį paslaugų į elektroninę erdvę. Tai sumažins vėlavimus išduodant migracijos dokumentus ir įgyvendinant kitas migracijos procedūras.	2019 m. III ketv.	MD prie VRM
3.	Sustiprinti „Work in Lithuania“ platformos, skirtos aukštos kvalifikacijos specialistams atvykti dirbti į Lietuvą, funkcionalumą ir finansuoti jos sklaidą, teikiant prioritetą Lietuvos piliečiams ir lietuvių kilmės asmenims bei jų šeimos nariams	„Work in Lithuania“ platformoje būtų pateikiami gerai apmokami darbai, turintys potencialą pritraukti aukštos kvalifikacijos specialistus sugrįžti arba atvykti dirbti į Lietuvą. Tai jiems padės lengviau priimti sprendimą atvykti į Lietuvą, tokiu būdu bus stiprinama Lietuvos aukštos pridėtinės vertės ekonomika bei skatinama grįžtamoji migracija.	2018 m. IV ketv.	ŪM
4.	Sumažinti administracinę naštą aukštos kvalifikacijos specialistams ir jų šeimos nariams, atvykstantiems dirbti į Lietuvą	Iki šių metų vidurio bus parengti konkretūs pasiūlymai dėl priemonių, skirtų mažinti administracinę naštą bei sukurti paskatas pritraukti ir integruoti atvykstantiems aukštos kvalifikacijos specialistams. Iki numatyto laikotarpio pabaigos šios priemonės bus įgyvendintos. Tokiu būdu aukštos kvalifikacijos specialistai bus skatinami atvykti arba sugrįžti į Lietuvą.	2019 m. II ketv.	ŪM
5.	Apmokyti atrinktus savivaldybių konsultantus grįžtančių iš užsienio Lietuvos piliečių ir lietuvių kilmės asmenų bei jų šeimos narių informavimui ir konsultavimui, bendradarbiaujant su „Renkuosi Lietuvą“ Migracijos informacijos centru	Atsižvelgiant į „Globalios Tauragės“ ir kitus sėkmingų konsultacijų pavyzdžius savivaldybėse, būtų kuriamas savivaldybių specialistų–konsultantų grįžimo klausimais tinklas ir užtikrinamas jų bendradarbiavimas su „Renkuosi Lietuvą“ centru, perduodant centro sukauptą gerąją patirtį ir kompetencijas savivaldybių darbuotojams. Savivaldybių konsultantų tinklas leis grįžtantiems lengviau pasinaudoti visomis savivaldybės teikiamomis galimybėmis ir padės susirasti darbą, būstą ir mokyklą bei kitaip įsikurti konkrečioje savivaldybėje.	2018 m. IV ketv.	LRVK, VRM, LSA

1 uždavinys (TĘSINYS): Skatinti grįžtamąją migraciją bei subalansuotą užsienio šalių piliečių atvykimą – įgyvendinti pritraukimo, priėmimo, integracijos ir ryšio palaikymo politiką

Nr.	Priemonė	Priemonės aprašymas	Terminas	Vykdytojai
6.	Skatinti Lietuvos piliečius ir lietuvių kilmės asmenis <i>darbdavius</i> sugrįžti ir perkelti į Lietuvą savo verslus, o taip pat panaudoti Lietuvos diasporą pritraukiant smulkiuosius investuotojus į Lietuvą, pasinaudojant „Connect Ireland“ gerąja praktika	Siekiant išnaudoti gausios lietuvių diasporos teikiamas galimybes Lietuvai, užsienyje verslą turintys diasporos atstovai būtų kviečiami grįžti į Lietuvą ir perkelti čia savo verslus, pasinaudojant Lietuvos palankia verslui aplinka. Be to, diaspora būtų skatinama pritraukti kitus smulkiuosius investuotojus, mainais už tai suteikiant finansinį atlygį, pasinaudojant „Connect Ireland“ gerąja praktika.	2019 m. I ketv.	ŪM, FM
7.	Finansuoti Lietuvos piliečių studijas stipriausiose pasaulio aukštosiose mokyklose su įsipareigojimu tam tikrą laiką dirbti Lietuvoje arba Lietuvos naudai	Lietuva šiuo metu negali pasiūlyti pasaulinio lygio kokybės aukštojo mokslo. Vietoj to, siūloma padėti Lietuvos piliečiams tokį išsilavinimą įgyti užsienio šalyse, finansuojant studijų ir pragyvenimo išlaidas su sąlyga, kad paramą gavęs asmuo grįš į Lietuvą dirbti arba dirbs Lietuvos naudai užsienyje. Tai padės gambiausiems Lietuvos piliečiams įgyti aukščiausio lygio išsilavinimą, ir tuo pačiu užtikrins, kad jie savo talentais prisidės prie Lietuvos gerovės kūrimo.	2018 m. IV ketv.	ŠMM
8.	Suteikti galimybę užsienyje gyvenančių Lietuvos piliečių bei lietuvių kilmės asmenų šeimų ikimokyklinio amžiaus vaikams vasarą laikinai lankyti ikimokyklinio ugdymo įstaigas Lietuvoje	Užsienio lietuvių vaikai dažnai vasaras leidžia Lietuvoje. Šia priemone siekiama sudaryti sąlygas tokiems vaikams integruotis į bendruomenę, susipažinti su Lietuvos kultūra, tradicijomis, papročiais. Tuo tikslu būtų pakeista esama tvarka, sumažinti teisiniai ir kiti apribojimai, apie šią galimybę vykdoma informacijos sklaida.	2019 m. II ketv.	ŠMM, SADM
9.	Stiprinti antrojo mokytojo veiklą švietimo įstaigų grupėse ar klasėse, kurias lanko sugrįžę iš užsienio lietuviai	Lietuvos, ypač regionų, švietimo įstaigose labai trūksta specialistų, padedančių grįžusiam užsienio lietuvių vaikui integruotis ir gebančių bendrauti užsienio kalba. Įgyvendinant šią priemonę, būtų gerinama situacija vaikams, susiduriantiems su mokymosi sunkumais dėl kultūrinių ar kalbinių skirtumų.	2019 m. III ketv.	ŠMM, SADM
10.	Nustatyti prievolę <i>kiekvienoje mokykloje</i> , kurioje mokosi grįžęs iš užsienio mokinys, suteikti jam pagalbą nuo pirmos dienos – steigti išlyginamąsias klases arba rengti individualias išlyginamąsias pamokas	Siekiant sėkmingesnės į Lietuvą atvykusių vaikų integracijos mokyklose, bus teikiama būtina ir mokinio individualius poreikius atitinkanti pagalba. Ji apims parengiamąją veiklą prieš vaikui atvykstant (jei įmanoma), poreikių nustatymą, ugdymo ir mokymosi pagalbos organizavimą atvykusiam vaikui, bendradarbiaujant su jo tėvais ir vietos bendruomene. Bus parengti ir įgyvendinti specialūs atvykusių ir grįžusių vaikų ugdymo organizavimo modeliai, metodinė ir mokymo medžiaga.	2019 m. I ketv.	ŠMM, ŪM, SADM
11.	Skleisti informaciją apie šiuo metu egzistuojančią stojimo tvarką į Lietuvos aukštąsias mokyklas užsienyje besimokiusiems Lietuvos piliečiams	Šiuo metu Lietuvos piliečiams, baigusiems mokyklą užsienyje ir stojantiems į Lietuvos aukštąsias mokyklas, kurių studijoms reikia lietuvių kalbos, yra numatytos tam tikros lengvatos, siekiant kompensuoti nepalankias lietuvių kalbos mokymosi sąlygas užsienyje. Šiuo metu trūksta informacijos sklaidos apie šias sąlygas, kurios galėtų paskatinti į Lietuvą atvykti studijuoti ir (arba) gyventi daugiau užsienio lietuvių.	nuolat	ŠMM

2 uždavinys: Stiprinti ekonominę Lietuvos gyventojų gerovę

Nr.	Priemonė	Priemonės aprašymas	Terminas	Vykdytojai
1.	Taikyti pameistrystės ir kitas aktyvias darbo rinkos priemones, įtraukiančias verslą, siekiant atkurti grįžusių Lietuvos piliečių arba lietuvių kilmės asmenų užsienyje prarastus įgūdžius (pagal turimą kvalifikaciją)	Daugelis išvykusių iš Lietuvos asmenų užsienyje dirba žemesnės kvalifikacijos darbą, nei galėtų pagal turimą kvalifikaciją, užsienyje šie įgūdžiai užmirštami ir pasensta. Lietuva gali paskatinti tokius asmenis grįžti, suteikdama palankias galimybes jiems atkurti prarastus įgūdžius bei vėl įsidarbinti Lietuvoje pagal tikrąją kvalifikaciją. Siekiant veiksmingesnio šios priemonės įgyvendinimo, į įgūdžių atnaujinimo procesus turi būti įtraukiamas verslas, naudojamos praktinio mokymo priemonės (dualinė pameistrystė ir kt.), taip užtikrinant, kad įgyti įgūdžiai bus pripažinti darbo rinkoje.	2019 m. II ketv.	SADM, ŠMM, ŪM
2.	Pertvarkyti profesinio mokymo tinklą, sustiprinant studijų programų orientaciją į darbo rinkos poreikius (inicijuoti pilotinį projektą Vokietijos dualinio profesinio mokymo pavyzdžiu)	Dažniausiai iš Lietuvos išvykstančių asmenų grupė – jauni, ką tik baigę mokyklą bei bakalauro arba magistro studijas asmenys. Viena iš to priežasčių – nepakankamai sklandus perėjimas iš mokymosi į darbo rinką, mokymosi metu neįgyjami darbo rinkoje pritaikomi praktiniai įgūdžiai ir neužmezgami ryšiai su darbdaviais. Šia priemone siekiama sustiprinti profesinio mokymo sąsajas su darbo rinka ir paskatinti mokslus baigusius asmenis pasilikti dirbti Lietuvoje.	2018 m. IV ketv.	ŠMM, ŪM
3.	Taikyti mokestines lengvatas verslo subjektams, įgyvendinantiems viešąją naudą kuriančias iniciatyvas	Siūloma taikyti mokestines lengvatas, pavyzdžiui, panaikinti arba sumažinti prievolę mokėti nekilnojamojo turto mokestį, jei įmonė savo lėšomis įkuria vietos bendruomenei aktualią viešąją infrastruktūrą (sporto, apšvietimo, želdinių ir t.t.), arba kitaip prisideda prie viešosios naudos kūrimo. Šia priemone siekiama didesnės įmonių socialinės atsakomybės, vietos bendruomenės bei verslo bendradarbiavimo ir didesnio verslo indėlio į viešosios infrastruktūros kūrimą.	2019 m. IV ketv.	FM, VRM, ŽŪM, savivaldybės
4.	Tobulinti greitųjų kreditų reguliavimą ir padidinti neliečiamų pajamų dydį, kurio negali išieškoti antstoliai, siekiant apsaugoti gyventojus, susiduriančius su finansiniais sunkumais	Greitųjų kreditų plėtra didina gyventojų finansinio nemokumo ir finansinių problemų riziką, jei jais nėra tinkamai naudojamas. Šiuo metu beveik 300 tūkst. Lietuvos gyventojų patiria prievartinį skolų išieškojimą; dalis jų priversti emigruoti, negalėdami išsimokėti skolų, dėl žemo neliečiamų pajamų dydžio negali pragyventi iš paliekamos sumos. Įgyvendinant šią priemonę, būtų siekiama užtikrinti, kad greitieji kreditai netaptų asmens nemokumo arba finansinio nepritekliaus priežastimi, tobulinant vartotojų informavimo reikalavimus ir mažinant prieinamumą. Taip pat būtų tobulinama nemokumo ir skolų išieškojimo sistema, įskaitant neliečiamų pajamų dydžio padidinimą.	2019 m. I ketv.	TM, FM, LB
5.	Teisiškai įtvirtinti minimaliosios mėnesinės algos (MMA) susiejimą su vidutiniu darbo užmokesčiu (VDU) pagal nustatytus kriterijus	Maždaug kas šeštas Lietuvos darbuotojas gauna MMA. Skaidrus ir teisingas MMA nustatymas yra svarbus užtikrinant minimalius šių gyventojų ekonominės gerovės standartus, taip mažinant paskatas emigruoti dėl ekonominių priežasčių. Įstatymu būtų reglamentuotas Trišalėje taryboje pasiektas susitarimas kasmet peržiūrėti MMA pagal šiuos kriterijus: pagal didžiausią MMA santykį su VDU turinčių trijų ES šalių vidurkį nustatomas Lietuvos MMA santykis su VDU – tarp 45 ir 50 procentų VDU.	2018 m. III ketv.	SADM, FM
6.	Išplėsti neapmokestinamojo pajamų dydžio (NPD) taikymą, mažinant bendrą darbo apmokestinimo našlą	NPD dydis ir jo taikymo imtis veikia didžiąją dalį gyventojų, ypač gaunančių mažesnes pajamas. NPD taikymo išplėtimas padėtų sumažinti gyventojų skurdą ir nepriteklių bei mažintų paskatas emigruoti dėl ekonominių priežasčių.		FM

3 uždavinys: Stiprinti socialinį Lietuvos gyventojų saugumą

Nr.	Priemonė	Priemonės aprašymas	Terminas	Vykdytojai
1.	Mažinti administracinę naštą smulkiosioms nevyriausybinėms organizacijoms	Smulkios nevyriausybinės organizacijos (NVO) – svarbus bendruomeniškumo ir pilietinės veiklos pamatas. Tačiau joms netikslinga taikyti tokius pat reikalavimus, kaip profesionalioms, plačią veiklą vykdančioms NVO. Įgyvendinant šią priemonę, būtų įteisinamas NVO diferencijavimas pagal veiklos pobūdį ir apimtį (pvz., apyvartą, dalyvių skaičių), o smulkioms NVO sumažinama administracinė našta vykdant atsiskaitymo, registravimo ir išregistravimo procedūras; būtų svarstomos institucinio (ne projektinio) finansavimo su atitinkamais saugikliais galimybės; rengiama bendra konkursinio finansavimo informacijos platforma, diegiamos supaprastintos konkursinių procedūros, vieninga informavimo apie konkursinį finansavimą platforma; svarstomos kitos galimybės.	2019 m. III ketv.	SADM
2.	Įsteigti nacionalinį NVO fondą	NVO sektoriui itin svarbus finansavimo šaltinis – mokesčių mokėtojų skiriami 2 proc. GPM. Siūloma įsteigti NVO fondą, kuriam būtų skiriama nepaskirstyta 2 proc. GPM (ir, galimai, 1 proc. GPM šiuo metu skiriama partijoms) dalis, o fondo valdyme dalyvautų lygiavertis skaičius valstybės ir NVO atstovų dalyvavimas. Būtų nustatyti fondo veiklos principai ir veiklos sritys, orientuojant fondo veiklą į NVO gebėjimų dalyvauti viešajame valdyme bei teikti viešąsias paslaugas stiprinimą.	2018 m. II ketv.	SADM
3.	Įpareigoti savivaldybes daugiau konsultuotis su vietos bendruomenėmis svarstant teritorijų, viešosios infrastruktūros ir viešųjų erdvių planavimo klausimus	Visuomenės galimybės dalyvauti savo gyvenamosios vietovės veikloje – svarbi paskata burtis į bendruomenes ir vykdyti bendrą veiklą. Šia priemone siūloma sustiprinti pareigą savivaldybėms konsultuotis su bendruomenėmis, jei keičiama tų bendruomenių gyvenamoji aplinka, įgyvendinant infrastruktūros ir kitus vietokūros projektus.	2019 m. I ketv.	VRM
4.	Įteisinti galimybę skirti 1 proc. GPM profesinėms sąjungoms	Profesinės sąjungos padeda užtikrinti darbuotojų teises ir plėtoti lygiaverčius santykius su darbdaviu, tačiau šiuo metu Lietuvoje darbuotojų dalyvavimas profesinių sąjungų veikloje – vienas žemiausių visoje ES. Ši priemonė suteiktų papildomą finansavimo šaltinį profesinėms sąjungoms ir taip skatintų jas aktyviau pritraukti naujus narius, gerinti savo įvaizdį ir veiklos kokybę.		FM

4 uždavinys: Stiprinti psichologinę (emocinę) Lietuvos gyventojų gerovę

Nr.	Priemonė	Priemonės aprašymas	Terminas	Vykdytojai
1.	Mažinti psichikos sveikatos sutrikimais diagnozuotų asmenų teisių apribojimus ir vykdyti visuomenės informavimo kampaniją, siekiant mažinti tokių asmenų patiriamą atskirtį	Šiuo metu psichinės sveikatos sutrikimais diagnozuoti žmonės dažnai dėl teisinių ir visuomenės nuomonės veiksnių tampa atskirti nuo visuomenės. Psichinės sveikatos klausimai dažnai laikomi nepageidautina tema, psichikos sutrikimų turintys asmenys to gėdijasi arba bijo apie tai kalbėti viešai ar net su artimais žmonėmis. Įgyvendinant šią priemonę, būtų vykdoma socialinės reklamos kampanija; keičiami teisės aktai, siekiant mažinti teisinius ribojimus ir gerinti tokių asmenų sąlygas; didinamas atitinkamų psichikos sveikatos paslaugų prieinamumas.	2019 m. I ketv.	SAM, SADM
2.	Didinti veiksmingų ir kokybiškų psichologinių ir psichosocialinių paslaugų prieinamumą, siekiant mažinti perteklinį psichotropinių vaistų skyrimą ir vartojimą	Šiuo metu psichinės sveikatos sutrikimai gydomi pirmiausia medikamentais, skiriamos psichiatrijos paslaugos. Įgyvendinant šią priemonę, būtų diegiamos naujos nemedikamentinio gydymo paslaugos (psichoterapija, psichologo konsultacijos ir pan.) esamose sveikatos priežiūros ir kitose įstaigose; būtų nustatomas tinkamas nemedikamentinio ir medikamentinio gydymo nurodytose įstaigose finansavimo santykis.	2019 m. IV ketv.	SAM, SADM
3.	Parengti ir įgyvendinti adaptuotas savižudybių prevencijos programas visose savivaldybėse (Kupiškio rajone taikomo modelio pavyzdžiu)	Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis būtų įgyvendintos gerąja praktika ir mokslo įrodymais grįstos prevencinės programos, apimančios atvejo vadybos įdiegimą, tęstinės ambulatorinės pagalbos suteikimą, sudarymą galimybių valstybiniams psichikos sveikatos centrams, vaiko teisių apsaugos tarnyboms ir kitiems teikti proaktyvią pagalbą ir prevenciją. Būtų išnagrinėta ir skleidžiama adaptuota geroji praktika (Kupiškio rajone taikomas modelis).	2018 m. III ketv.	SAM

5 uždavinys: Stiprinti Lietuvos gyventojų susietumą su šalimi ir gyvenamąja aplinka

Nr.	Priemonė	Priemonės aprašymas	Terminas	Vykdytojai
1.	Skleisti objektyvią informaciją apie įvairią migracijos patirtį, organizuojant ilgalaikę informavimo ir socialinės reklamos kampaniją	Šiuo metu Lietuvos gyventojams bei išeiviams ne visada pakanka informacijos apie įvairią migracijos patirtį, atskleidžiant ne tik teigiamas jos puses, bet ir sunkumus, su kuriais susiduria į užsienį gyventi išvykę asmenys. Tokios informacijos stoka gali paskatinti emigraciją ir mažinti grįžtamąją migraciją. Įgyvendinant šią priemonę, būtų papildytos jau esančios informavimo platformos: interneto erdvė „Globali Lietuva“, „Renkuosi Lietuvą“ ir kt., taip pat įgyvendintos žiniasklaidos ir kitų projektų finansavimo programos, kurios skatintų diskusiją apie emigracijos priežastis, gilintųsi į įvairiapusę migracijos patirtį.	2018 m. III ketv.	KM, LRVK
2.	Nustatyti, kad Vyriausybės institucijos planuojant ir įgyvendinant viešosios politikos iniciatyvas numatytų visuomenės informavimo ir komunikacijos veiklas bei numatyti, kad tam skiriama dalis iniciatyvos asignavimų	Valstybinės institucijos siūlo šalies piliečiams daug paslaugų ir galimybių, tačiau informacija apie jas ne visada pasiekia visuomenės grupes, kurioms tai gali būti aktualu, todėl gyventojai dažnai nepasinaudoja jiems prieinama pagalba. Veiksmingas visuomenės informavimas apie Vyriausybės vykdomą viešąją politiką taip pat gali padidinti pasitenkinimą valstybės vykdoma veikla ir gyvenimu Lietuvoje.	2018 m. IV ketv.	LRVK, FM
3.	Skatinti savanorystę, nustatant sąlygas, kada savanoriška veikla yra pripažįstama darbo patirtimi	Savanoriška veikla stiprina gyventojų pilietiškumą, dalyvavimą savo vietos ir visuomenės gyvenime. Skatinant savanorystę, būtų parengtas savanoriškos veiklos pripažinimo darbo patirtimi modelis, taip pat stiprinami NVO gebėjimai priimti savanorius ir suteikti jiems galimybes veikti.	2019 m. IV ketv.	SADM
4.	Remti žiniasklaidos ir nevyriausybinių organizacijų projektus, skatinančius visuomenės pilietiškumą ir patriotiškumą	Stipresnis susietumas su gyvenamąja aplinka ir šalimi gali paskatinti gyventojus neišvažiuoti iš Lietuvos arba sugrįžti į ją. Skatinant visuomenės pilietiškumą ir patriotiškumą, būtų įgyvendinami bendri su žiniasklaida ir nevyriausybėmis organizacijomis projektai, atsižvelgiant į „Idėja Lietuvai“ ir kitų panašių projektų patirtį.	2020 m. I ketv.	KM, LKT

6 uždavinys: Vykdyti veiksmingą diasporos politiką

Nr.	Priemonė	Priemonės aprašymas	Terminas	Vykdytojai
1.	Spręsti dvigubos pilietybės klausimą organizuojant referendumą	Dvigubos pilietybės klausimas – vienas aktualiausių užsienio lietuviams, norintiems išlaikyti ryšį su Tėvyne. Siekiant spręsti šį klausimą, būtų organizuojamas referendumas dėl Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo.		TM, URM
2.	Parengti Lietuvos piliečių, lietuvių kilmės asmenų ir jų šeimos narių, gyvenančių humanitarinės krizės ištiktose šalyse, atsidūrusių ekstremaliose situacijose ir karinio konflikto apimtose teritorijose, perkėlimo į Lietuvą ir paramos jų integracijai modelį	Šia priemone būtų siekiama suteikti pagalbą Lietuvos piliečiams ir lietuvių kilmės asmenims, atsidūrusiems atitinkamose sąlygose, suteikiant jiems galimybę ir visapusišką pagalbą sugrįžti į Lietuvą.		SADM, VRM, URM, LRVK, ŠMM